

Tema 4: Forskningsdesign

Mål: Målet er at elevene skal identifisere kunnskapshullet innenfor sitt tema. De skal bruke dette til å utarbeide et forskningsspørsmål som de vil utforske. Deretter skal de ta utgangspunkt i forskningsspørsmålet sitt, og finne ut hvordan de skal gå fram for å finne ut av det – lage et forskningsdesign.

Utstyr: Påbegynt «Søkemotor» og utskrift av «Metodekverna»

Tid: 45-90 minutter

Metoder/ressurser: «Søkemotor» og «Metodekverna»

1) Øvelse: Hva er kunnskapshullet – oppsummering av hjemmearbeid

Øvelsen foregår slik:

1. Elevene får utdelt søkemotoren de begynte på i forrige time.
2. De diskuterer det de har funnet ut i hjemmeoppgave og fyller ut «hva vet andre?»-boksen i søkemotoren.
3. Når elevene har fylt ut både «hva vet vi» og «hva vet andre» boksene, skal de diskutere hva de fortsatt ikke vet. Dette er kunnskapshullet for deres tema. I felt 3 fyller de ut alt de kommer på.

2) Øvelse: Forskningsspørsmål

Øvelsen foregår slik:

1. Se filmen «forskningsspørsmål» før elevene beveger seg videre til siste del av Søkemotoren. Skriv ned nyttige tips fra forskerne.
2. Gå tilbake til Søkemotoren og oppsummer gruppevis. Elevene diskuterer det de ikke vet om temaet sitt og hva de lurer på. Hva har de lyst til å finne ut av? Her kan dere bruke crazy 8 til å få fart på ideene hvis det er nødvendig. Til slutt skal gruppa ha kommet frem til en problemstilling – et forskningsspørsmål. Ideelt sett skal dette være et stort spørsmål som rommer flere av spørsmålene som har kommet opp i diskusjonen.

3) Øvelse: Forskningsetikk

Før elevene går i gang med å planlegge egen datainnsamling er det viktig å ta en prat om forskningsetikk. Dette er lurt å gjøre i felleskap, slik at det ikke oppleves moraliserende eller veldig begrensende for det videre arbeidet med forskningsprosjektet.

Øvelsen foregår slik:

1. Lærer leder diskusjonen og stiller klassen følgende spørsmål: «Hvis du skal forskes på, hva vil du at forskerne tar hensyn til?». Er spørsmålet vanskelig å forstå kan lærer gi mer konkrete scenarier. For eksempel:

- Det skal forskes på reklame rettet mot barn på sosiale medier. Forskere ønsker å overvåke mobilen din for å registrere reklamen du får opp og hvordan du reagerer. Hva hadde du synes om det?
- Det skal forskes på ungdommers rusbruk. Hva skal til for at ungdommer svarer ærlig hvis de blir intervjuet om egne erfaringer og holdninger til rus?

2. Lag et felles tankekart på tavla over viktige stikkord som kommer opp.

*Det er opp til lærer om dette er en diskusjon som tas i plenum, eller om det gjøres gruppevis først. Det viktigste er at alle elevene får en forståelse av viktige forskningsetiske prinsipper som: **man skal vite at man blir forsket på og det skal være frivillig å delta i et forskningsprosjekt (informert samtykke), i de fleste forskningsprosjekter er det vanlig å anonymisere de det forskers på og at det skal være lov å kunne trekke seg fra et forskningsprosjekt, selv om man allerede har gjennomført et intervju eller liknende.***

4) Øvelse: Metodekverna

Gjennom å fylle ut metodekverna skal elevene finne ut av hvilke metoder som er lurt å bruke for å besvare sitt forskningsspørsmål. Metodekverna brukes altså til å planlegge datainnsamlingen og lage et «forskningsdesign». Dette kan kreve litt forarbeid av lærer avhengig av elevenes forskningsprosjekter. I noen tilfeller kan for eksempel lærer kjenne til nøkkelpersoner som er sentrale for elevenes forskningsprosjekt, som elevene kanskje ikke kjenner til selv. Det er også viktig at lærer setter tydelige rammer for omfanget av datainnsamlingen. Elevene må få tydelig beskjed om hvor lang tid det er forventet at de bruker på datainnsamlingsaktivitetene.

Øvelsen foregår slik:

1. Elevene får utdelt «Metodekverna» i A3 format.
2. Elevene skriver inn forskningsspørsmålet sitt fra forrige øvelse i felt 1. 'Forskningsspørsmål'. Deretter fyller de inn de andre feltene: 2. 'Hvem trenger vi informasjon fra?', 3. 'Hvordan får vi informasjon?' og 4. 'Hvilke spørsmål skal vi stille?'.
3. Elevene lager en konkret plan for hvordan og når de skal gjennomføre datainnsamlingen sin og fordeler oppgaver seg imellom. Elevene gjennomfører den planlagte datainnsamlingen, enten som hjemmeoppgave eller som en del av skoletiden (opp til lærer).

Tips: Elevene vil trenge lengre tid på å fylle ut rute 4: «Hvilke spørsmål skal vi stille». Her er det meningen at de skal lage konkrete spørsmål til en eventuell intervjuguide eller spørreundersøkelse. Vellykket datainnsamling krever god planlegging.